

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Факультет культурології та соціальних комунікацій

Кафедра музейно-туристичної діяльності

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ В СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ
Робоча програма навчальної дисципліни

Освітньо-професійна програма
МЕНЕДЖМЕНТ КУЛЬТУРИ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності

Харків 2024

Робоча програма «Управлінський облік та звітність в соціокультурній сфері»,
для студентів першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 Культура та
мистецтво, спеціальності 028 Менеджмент культури. – Х.: ХДАК, 2024. – 9 с.
Мова навчання – українська.

Розробник: Гетьман Л., канд. екон. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям Підготовки, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність (освітня програма): Менеджмент культури	Рік підготовки
		3-й
		Семестр
		5-й
		Лекції
		18
		Практичні
		12
		Самостійна робота
		60
		Вид контролю
залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів становить: 90/60

Мета і завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Управлінський облік та звітність в соціокультурній сфері» сприяє формуванню у здобувачів освіти здатностей ухвалювати рішення із застосуванням отриманих знань щодо організації та обігу звітної документації. Курс навчальної дисципліни передбачає засвоєння методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку виконання кошторису доходів та видатків як бюджетних установ, так і небюджетних організацій соціокультурної сфери.

Курс розрахований на студентів 3 курсу, що навчаються за освітньою програмою Менеджмент культури

Курс «Управлінський облік та звітність в соціокультурній сфері» має тісні міждисциплінарні зв'язки з іншими дисциплінами, тобто з Мікроекономікою та макроекономікою, Бізнес-плануванням, Маркетингом, Інвестиційною діяльністю в соціокультурній сфері .

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців системи теоретичних знань і набуття практичних навичок із організації та ведення обліку в організаціях соціально-культурної сфери, для оперативного економічного контролю та обґрунтування і прийняття управлінських рішень.

Завдання навчальної дисципліни:

- пізнання сутності, мети та функцій управлінського обліку;
- засвоєння методологічних засад та методичного інструментарію управлінського обліку;

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Менеджмент культури» зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами.

ФК2. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури

ФК13. Здатність розробляти соціокультурні проекти та забезпечувати їх операційну реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію

ПРН14. Оцінювати наслідки прийнятих організаційно-управлінських рішень

ПРН19. Володіти інструментами фінансово-економічного забезпечення соціокультурної діяльності.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мета, зміст та основи організації управлінського обліку.

Загальна характеристика суб'єктів СКС. Сутність управлінського обліку та необхідність його впровадження в організаціях СКС. Історичні етапи розвитку управлінського обліку.

Місце управлінського обліку в системі управління. Суть взаємозв'язку і взаємодії облікової функції управлінського обліку з іншими функціями управління.

Предмет, об'єкти та методи управлінського обліку. Основи організації управлінського обліку та його принципи.

Тема 2. Організація бухгалтерської служби бюджетної установи та комерційної організації.

Бухгалтерський облік. Система подвійного рахунку. Методичні підходи до побудови плану рахунків управлінського обліку.

Взаємозв'язок і відмінності фінансового та управлінського обліку

3. Класифікація витрат в управлінському обліку

Економічний зміст витрат в управлінському обліку. Суть і завдання обліку та контролю витрат за економічними елементами і статтями калькуляції. Основні підходи до класифікації витрат, які відповідають основним завданням управління. Методи визначення функції витрат

Тема 4. Облік і калькулювання витрат за повними витратами

Структура методів обліку і калькулювання собівартості продукції. Суть організації зведеного обліку витрат і калькулювання собівартості продукції.

Система виробничого обліку. Відмінності функціональних систем від традиційних.

Особливості системи обліку і калькулювання за повними витратами. Переваги і недоліки системи, відмінності від інших систем.

Облік і розподіл прямих витрат. Облік непрямих витрат і порядок віднесення їх на собівартість продукції.

Тема 5. Формування собівартості за методом «директ-костинг».

Основні етапи формування собівартості за методом «директ-костинг».

Переваги та ефективність застосування методу «директкостинг» на підприємствах України. Відмінності між обліком повної та неповної собівартості. Простий і розвинутий «директ-костинг», відмінні та спільні риси.

Тема 6. Бюджетування і контроль

Бюджет фірми. Організація та напрями бюджетування. Класифікація бюджетів. Складання та взаємоузгодження бюджетів.

Методика складання бюджету підприємства. Контроль виконання бюджетів та аналіз відхилень (гнучкий та статичний бюджет). Зведений бюджет підприємств

Тема 7. Організація управлінського обліку за центрами відповідальності

Центр відповідальності. Облік відповідальності. Фактори необхідності створення системи обліку за центрами відповідальності. Основні вимоги до системи обліку за центрами відповідальності. Переваги та недоліки децентралізації управління.

Типи центрів відповідальності (витрат, доходу, прибутку). Особливості внутрішньої звітності.

Основні напрями розвитку управлінського обліку.

Тема 8. Обліково-звітна інформація і прийняття управлінського рішення.

Суть та особливості процесу прийняття рішень і релевантність облікової інформації. Релевантні витрати, релевантний діапазон. Резервний страховий запас.

Прийняття рішень в процесі закупівель (рішення стосовно запасів, застосування методів). Прийняття рішень в процесі виробництва. Обґрунтування варіантів альтернативних рішень типу виробляти чи купувати, щодо спеціального замовлення, та інших.

Прийняття рішень в процесі надання соціально-культурної послуги

3. Структура навчальної дисципліни

Перелік тем	Разом годин	Лекційні	Практичні	Семінарські	Сам. робота
1. Мета, зміст та основи організації управлінського обліку.	12	4	2	-	8
2. Організація бухгалтерської служби бюджетної установи та комерційної організації.	10	2	1	-	7
3. Класифікація витрат в управлінському обліку	10	2	1	-	7
4. Облік і калькулювання витрат за повними витратами	10	2	1	-	7
5. Формування собівартості за методом «директ-костинг».	13	2	2	-	9
6. Бюджетування і контроль	10	2	1	-	7
7. Організація управлінського обліку за центрами відповідальності	10	2	2	-	6

8. Обліково-звітня інформація і прийняття управлінського рішення.	15	2	2	-	9
Всього	90	18	12		60

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Сутність управлінського обліку, його роль в прийнятті управлінського рішення	2
2.	Основні засади бухгалтерського обліку	1
3.	Класифікація витрат в управлінському обліку	1
4.	Облік і калькулювання витрат за повними витратами	1
5.	Формування собівартості за методом «директ-костинг».	2
6.	Складання кошторису, управлінський контроль	1
7.	Організація управлінського обліку за центрами відповідальності	2
8.	Аналіз звітної інформації	2

5. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є краще засвоєння матеріалу курсу, проробка рекомендованої літератури та конспекту лекцій, наданого на лекційних заняттях, а також розгляд додаткових питань, що не увійшли в лекційний матеріал.

Перелік тем	Сам. робота
Тема 1. Сутність управлінського обліку, його роль в прийнятті управлінського рішення	8
Тема 2. Організація бухгалтерської служби бюджетної установи та комерційної організації.	7
Тема 3. Класифікація витрат в управлінському обліку	7
Тема 4. Облік і калькулювання витрат за повними витратами	7
Тема 5. «Директ-костинг»	9
Тема 6. Бюджетування і контроль	7
Тема 7. Організація управлінського обліку за центрами відповідальності	6
Тема 8. Обліково-звітна інформація і прийняття управлінського рішення.	9
Всього	60

6. Методи навчання. Форми поточного та підсумкового контролю

При викладанні дисципліни використовуються наступні форми, види та методи навчання:

Форми: Частково-пошуковий: пошук рішення пізнавальних завдань, що надані або самостійно сформульовані.

Проблемного викладення: моделювання проблемних ситуацій, формулювання та розв'язання проблемних ситуаційних задач на основі аналізу різних підходів.

Дослідницький (проектно-орієнтований): демонстрація принципів роботи з онлайн-ресурсами, аналізу фахової літератури.

Види: лекція, практичне заняття, консультація

Методи: Поточний, тематичний, підсумковий контроль Фронтальне опитування, взаємоконтроль, виконання самостійних завдань, бесіда, вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів.

Поточний контроль здійснюється в наступних формах: Контрольні роботи, розв'язання задач, фронтальне опитування, індивідуальне опитування, тестові завдання.

Підсумковий контроль : залік.

7. Розподіл балів

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Шкала оцінювання:

90-100 балів — відмінно (A);

75-89 балів — добре (BC);

60-74 бали — задовільно (DE);

35-59 балів — незадовільно з можливістю повторного складання (FX);

1-34 бал. — незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F).

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Звіт про виконання самостійної роботи (реферат, есе тощо)	до 5 балів
публікація	до 10 балів
доповідь на семінарському занятті	до 3 балів
Опитування	до 1 балу

Схема нарахування балів, які отримують студенти

<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	<i>T7</i>	<i>T8</i>	<i>T9</i>	Виконання необов'язкових завдань	Підсумко вий контроль	Сума
10	5	5	5	5	5	5	5	5	До 10	До 40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9.Рекомендована література

Основна:

1. Конституція України, прийнято на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 04.09.20)
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 12.08.20).
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 р., № 999-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 04.09.20).
4. Національне положення (стандарт) бух обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 12.08.20).
5. Національне положення (стандарт) бухобліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 12.08.20).
6. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с.
7. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с.
8. Патрин Г.О. Управлінський облік: підручник. Львів. Видавництво Львівської політехніки. 2017. 340с.
9. Фаріон І.Д., Писаренко Т.М. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 792с.

Додаткова:

10. Зелікман В.Д., Извєкова І.М., Соколовська Р.Б. Управлінський облік: навчальний посібник. Дніпро. НМетАУ, 2017. 198с.
11. Лень В. С. Управлінський облік : підручник . 2-е вид., випр. Київ: Каравела, 2017. 260 с.
12. Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.
13. Соболев Г. О. Бюджетування на основі калькулювання неповної собівартості як інструмент контролю. Організаційно-методичні аспекти удосконалення управлінського обліку суб'єктів господарювання: звіт з науково дослідної теми [номер державної реєстрації 0109U006955] / О. В. Карпенко, Г. О. Соболев [та ін.]. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 355 с. С. 139–149. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/5824>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Бухгалтерської звітності. URL: <http://buhgalter911.com/Res/Blanks/Pervich>
2. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua
3. Ліга БізнесІнформ. URL: www.liga.net
4. Законодавчі документи. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Державний комітет статистики України URL:<http://www.ukrstat.gov.ua>
7. Газета «Бухгалтерія» URL: <http://www.buhgalteria.com.ua>